

VARA KOMMUN
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Box 84
534 01 Vara
Skaraborgs län

BESLUT
§ 177
1988.11.24

Dnr 1988/22 831

BILDANDE AV NATURRESERVATET RANAHULT I VARA KOMMUN

Beskrivning av naturreservatet

<u>Benämning:</u>	Ranahult
<u>Kommun:</u>	Vara
<u>Socken:</u>	Larv
<u>Läge:</u>	ca 2 km NO Fåglaviks kyrka
<u>Markägare:</u>	Staten, Domänverket
<u>Fastighet:</u>	Ranahult 3:1
<u>Kartblad:</u>	Ekonomiska kartan 7C9i
<u>Gränser:</u>	Naturreservatets gränser framgår av bifogade karta i skala 1:10 000
<u>Areal:</u>	Ca 20 ha.

Naturvårdsförvaltare: Vara Kommun, miljöskyddsförvaltningen.

Naturförhållanden

Området omfattar Ranahults gamla bosättning med omgivande odlingslandskap. Detta är till största delen igenväxt och gamla hag- och slåttermarker domineras nu av gles ädellövskog.

Området är kuperat och omväxlande till topografin. Berggrunden uppbyggs av gnejser och grönstenar i mindre omfattning. Myrmarker, delvis dikespåverkade, omger området.

Skogsbestånden domineras av ek, lind, alm och ask men även de andra ädla lövträdslagen förekommer. Hassel i täta buskage dominerar buskskiktet. Gammal åker är delvis igenplanterad med gran.

Ängs- och hagmarkerna har inte hävdats sedan 1960-talet och endast mindre delar av ursprunglig ängs- och hagmarksflora återstår. Dessa delar av gammal slåttermark med hävdgynnad flora har röjts och lieslåtterna återupptagits. Floran är ställvis rik med inslag av ormrot, slåtterfibbla, slåttergubbe, svinrot, darrgräs, hirsstarr, klockpyrola och orkidéer. Flera arter har här sin enda växtplats i kommunen. Lind förekommer talrikt och bär på flera platser spår av lövtäkt. Även halvskugggynnade växtsamhällen med vätteros och vårärt kan påträffas. Ranahult är i sin helhet växtekologiskt intressant.

Djurlivet är rikt med inslag av ovanliga arter. Häckande stenknäck och mindre hackspett har observerats och nötkråkan är talrik. Bland insekterna kan makaonfjäril noteras.

Ranahult kan lätt nås via bilväg från Stenseke. Vägen är öppen för allmänheten, och ingår i vägsamfällighet utan statsbidrag. Kommunen betalar andel i vägsamfällighet om så begärs till följd av allmänhetens utnyttjande av vägen.

Ranahult är ej av riksintresse och finns inte upptaget i länsstyrelsens naturvårdsprogram utan är främst av lokalt intresse.

Bakgrund och handläggning.

Naturskyddsföreningens lokalkretsar i Vara och Herrljunga samt Fåglaviks hembygdsförening har föreslagit att området skyddas för framtiden i samband med anmälan om slutavverkning. Som underlag för eventuella säkerställandeåtgärder upprättades en naturinventering av sakkunnig tjänsteman från kommunen. Ett sammanträffande på platsen ägde rum med representanter för föreningarna, länsstyrelsen, länsmuséet, domänverket och kommunen för att diskutera en lämplig skyddsform för området. Domänverket var välvilligt inställd till att låta kommunen få förfoganderätten över marken för naturvårdsändamål. Då kommunen har egen naturvårdskompetens enades man om att ett förordnande jämlikt 7 § naturvårdslagen vore att föredra (kommunalt naturreservat).

Länsstyrelsen kan sedan 1 juli 1987 förordna att den befogenhet länsstyrelsen har enligt 7-9, 11 och 12 §§ naturvårdslagen att bl. a. besluta om naturreservat delegeras den kommunala nämnd som kommunfullmäktige bestämmer.

Vara kommun har hemställt att länsstyrelsen delegerar rätten att besluta om naturreservat för del av fastigheten Ranahult 1:3 till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut om delegation fattades av länsstyrelsen 1988-09-13.

Samråd har ägt rum med länsstyrelsen och yttrande inhämtats från skogsvårdsstyrelsen enligt 9, 10 och 28 §§ naturvårdsförordningen (1976:484).

Avtal mellan markägaren och kommunen samt skötselplan och skötselavtal har upprättats. Krav på intrångsersättning har inte rests. Förslag till beslut och skötselplan för naturreservatet Ranahult har sänts för samråd till domänverket, länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen, Vara Naturskyddsförening, Herrljunga Naturskyddsförening, Skaraborgs Läns Naturskyddsförening och Fåglaviks Hembygdsförening. Förslaget har tillstyrkts av samtliga remissinstanser.

Grund för beslut

Ranahult utgör ett fint exempel på hur det äldre kulturlandskapet kunde gestalta sig. Slåtterytorna uppvisar goda exempel på hävdgynnad flora. Även zoologiska intressen finns i området. Ranahult erbjuder goda möjligheter till ett rikt friluftsliv, i den strövvänliga och varierande ädellövskogen med gläntor och öppnare partier.

Området är av stor betydelse för det lokala friluftslivet. Det finns även inslag av hotade arter.

Syfte:

Att bevara ett stycke äldre kulturlandskap, tillvarata områdets förutsättningar för rörligt friluftsliv samt bevara områdets naturvärden.

Beslut:

Med hänvisning till delegationsbeslut från länsstyrelsen, dnr 231-2740-88 och med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) och 43 § tredje stycket naturvårdslagen och 28 a § andra stycket naturvårdsförordningen (1976:484, omtryckt 1987:939), förklarar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vara kommun det på bifogad karta i skala 1:10 000 heldragen avgränsningslinje angivna i området som naturreservat.

Föreskrifter för naturreservatet:

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vara kommun med hänvisning till länsstyrelsens delegationsbeslut och med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och naturvårdsförordningen 28 a § andra och tredje stycket att följande föreskrifter skall gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 9 naturvårdslagen om inskränkningar i markägares rätt eller annan sakägares rätt, att förfoga över fastighet, inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning,
2. uppföra mast, torn eller liknande anordning,
3. anlägga ny väg,
4. anordna motortävling eller övning,
5. dra fram markledning eller luftledning i ny sträckning,
6. schakta, tippa eller fylla ut, annat än för vägens underhåll,
7. anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets behov eller i samband med reservatets skötsel,
8. bedriva någon form av täktverksamhet,
9. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,
10. anbringa tavla, plakat eller annan störande anordning utöver reservatsinformationen,
11. utföra markberedning,
12. upptaga eller fördjupa dike,
13. tillföra gödsel och använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,

Vidare är det förbjudet att

14. utan kommunens tillstånd plantera, utföra röjning, avverkning eller andra ingrepp i skogsbestånden, i strid mot fastställd och bifogade skötselplan eller skötselavtal, (bilaga).

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt bifogade skötselplan och skötselavtal, (bilaga).

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägarens skyldighet att tåla visst inträna

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet.

1. Anordningar för utmärkning av och upplysning om reservatet.
2. Utförande och underhåll av anläggning eller anordning för allmänhetens friluftsliv, nämligen parkeringsplats, stigar, leder och bord.
3. Åtgärder för skötsel av skogsmark samt ängsmark innefattande röjning, avverkning och slåtter som närmare anges i bifogad skötselplan och skötselavtal, (bilaga).

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. elda på annat än av naturvårdsförvaltaren iordningställda eldstäder,
2. framföra motordrivnet fordon annat än på anvisad väg,
3. tälta,
4. medföra ej kopplad hund,
5. anbringa tavla, plakat, affisch eller därmed jämförlig anordning,
6. fälla eller på annat sätt skada stående döda träd,
7. gräva upp, plocka eller bryta buskar, ris, örter, mossor eller lavar,
8. samla in insekter.

Att bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada stående träd och buskar är straffbart enligt 12 kap. 2 § brottsbalken.

D. Föreskrifter enligt 9 och 3 99 naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen av reservatet

1. Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen av området är att tillvarata områdets värde som en rest av det äldre kulturlandskapet, bevara naturmiljön samt trygga områdets värde för friluftslivet.

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vara kommun fastställer härmed bifogad skötselplan. Planen skall ligga till grund för skötseln av naturreservatet, (bilaga).
3. Naturvårdsförvaltare skall vara miljöskyddsförvaltningen i Vara kommun.
4. Naturvårdsförvaltaren skall vid områdets vård samråda med länsstyrelsen och markägaren.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan kommunen i särskilda fall medge undantag från föreskrifterna.

Detta beslut kan överklagas hos länsstyrelsen, se bilaga

Beslut i detta ärende har fattats av miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vara kommun på delegation av länsstyrelsens befogenhet att besluta om bildande av naturreservat.

Göran Boberg

Helena Johansson

t.f. miljöskyddschef

ordf.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Skötselavtal
4. Skötselavtal
5. Hur man överklagar
6. Registeruppgifter.